

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE I NAUKU

BIRO ZA RAZVOJ OBRAZOVANJA

Nastavni program

BOSANSKI JEZIK

za I razred

Skoplje, 2021. godina

OSNOVNI PODACI ZA NASTAVNI PROGRAM

Nastavni program	Bosanski jezik
Vrsta/kategorija nastavnog predmeta	Obavezni
Razred	I (prvi)
Teme/područja u nastavni program	<ol style="list-style-type: none"> 1. Slušanje i govorenje 2. Početno čitanje i pisanje 3. Književnost, izražavanje i stvaranje 4. Medijumska pismenost i medijumska kultura
Broj časova	5 časa sedmično/180 časa godišnje
Oprema i sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • tabla, kompjuter; • predmeti sa geometrijskim i drugim oblicima od kojih se mogu sastavljati slova bosanske abecede i neki interpunkcijski znaci; • elastični štapići za stvaranje pravilnih i nepravilnih dvodimenzionalnih oblika; • glina i plastelin i alati za njihovo modeliranje u različitim trodimenzionalnim oblicima; • pješčane table/kutije za crtanje i pisanje; • bijelo platno i lampa, raznobojna platna, tkanine, konci, vunice i drugi materijal za lutke, marionete, kostime i razne rekvizite; • nastavni listovi, plakati, poster, ilustracije sa slikama (odvojeni ili u nizu) povezane sa sadržajima i aktivnostima; • slikovnice i knjige za djecu (priče, basne, bajke, pjesme, drame, zagonetke, brzalice, slagalice, brojalice); • dječiji časopisi, ilustrirane enciklopedije za djecu ilustrovane rječnike; • animirani filmovi, audio-vizuelni zapisi pozorišnih predstava, internet obrazovni softver i druga audio-vizuelna pomagala i druga sredstva u zavisnosti od svrhe (zvučna čitanka, digitalne slikovnice).

Normativ nastavnog kadra	<p>Vaspitno- obrazovni rad u prvom razredu može obavljati osoba koja je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastavnik/ profesor/učitelj razredne nastave, VII/1 ili VI/1 prema MRK i 240 EKTS-a • profesor/vaspitač za predškolsko vaspitanje, VII/1 ili VI/1 prema MRK i 240 EKTS • diplomirani pedagog, VII/1 ili VI/1 prema MRK i 240 EKTS
---------------------------------	--

POVEZANOST S NACIONALNIM STANDARDIMA

Rezultati učenja navedeni u Nastavnom programu dovode do sticanja sljedećih kompetencija obuhvaćeni sa područjem **jezičke pismenosti**

<i>Učenik /učenica zna i umije:</i>	
I-A.1	da izrazi i prenese svoje misli, osjeća je, informacije i stavove u različitim komunikacijskim situacijama na svom maternjem jeziku, kroz različite medije i u različite svrhe;
I-A.4	da koristi standardizovani jezik, poštujući gramatička i pravopisna pravila u usmenom i pismenom izražavanju;
I-A.6	da identifikuje osnovne karakteristike maternjeg jezika (abeceda, istorija, dijalekti itd.) i sličnosti i razlike sa drugim jezicima;
I-A.8	da razumije sadržaje audio poruka: da može izdvojiti, analizirati, ocijeniti/procijeniti i rezimirati informacije iz poruka i izraziti ih (pismeno i usmeno) svojim riječima;
I-A.9	da razumije sadržaj pisanog teksta: da može odvojiti, analizirati, ocijeniti/vrednovati i rezimirati informacije iz teksta i izraziti ih (pismeno i usmeno) svojim riječima;
I-A.12	da koristi informacije iz različitih izvora i medija i kritički da im pristupi, uzimajući u obzir izvor, kontekst, svrhu i pouzdanost prezentovanih informacija;
<i>Učenik/učenica razumije i prihvata da:</i>	
I-B.1	proučavanjem maternjeg jezika razvija se vlastiti jezički i kulturni identitet, a preko jezične komunikacije prenose se kulturno nasljeđe i kultura življenja;
I-B.2	sa upotrebom jezika u različitim kontekstima i okruženjima, i u različitim oblicima, omogućava efikasnu komunikaciju i interakciju (uvijek imajući na umu s kim se komunikacija odvija);
I-B.4	sadržaj i način izražavanja vlastitog mišljenja mogu doprinijeti održavanju i poboljšanju komunikacije, ali i izazvati nesporazume i konflikte.

Nastavni plan i program uključuje relevantne kompetencije u sljedećim područjima Nacionalnih standarda: **Digitalna pismenost, Lični i socijalni razvoj, Društvo i demokratska kultura i Umjetničko izražavanje i kultura.**

<i>Učenik /učenica zna i umije:</i>	
IV-A.2	da procijeni kada i na koji način je za rješavanje nekog zadatka/problema neophodna i efektivna upotreba IKT
IV-A.5	da odredi koje su mu/joj informacije potrebne, pronaći, odabrati i preuzeti digitalne podatke, informacije i sadržaj
V-A.6	da postavi ciljeve za učenje i sopstveni razvoj i da radi na prevazilaženju izazova koji se javljaju na putu ka njihovom postizanju
V-A.7	da koristi vlastita iskustva kako bi im olakšali učenje i prilagodili vlastito ponašanje u budućnosti
V-A.10	da primjeni etičke principe u ocjenjivanju pravilnog i neispravnog u vlastitim i tuđim postupcima i ispoljavati vrline, karakterne osobine (poput iskrenosti, pravičnosti, poštovanja, strpljenja, brige, pristojnosti, zahvalnosti, odlučnosti, hrabrosti i samodiscipline),
V-A.13	da komunicira s drugima i da se predstavi na odgovarajući način situaciji
V-A.14	da aktivno sluša i odgovara na odgovarajući način, pokazujući empatiju i razumijevanje za druge i izražavajući vlastite brige i potrebe na konstruktivan način
V-A.15	da sarađuju s drugima u postizanju zajedničkih ciljeva, dijeljenjem vlastitih stavova i potreba s drugima i uzimajući u obzir stavove i potrebe drugih
V-A.17	da traže povratne informacije i podršku za sebe, ali takođe da pružaju konstruktivne povratne informacije i podršku u korist drugih davati prijedloge, razmotriti razne mogućnosti i predvidjeti posljedice u cilju donošenja zaključaka i donošenja racionalnih odluka
V-A.19	da daje i prijedloge, da razmotri razne mogućnosti i predvidi posljedice u cilju donošenja zaključaka i donošenja racionalnih odluka
VI-A.3	da formulira argumentira svoje stavove, sluša i analizira stavove drugih i odnositi se prema njima s poštovanjem, čak i tada kad se ne slažu
VI-A.5	da razumije razlike među ljudima po bilo kojoj osnovi (polu, etničkoj pripadnosti, uzrastu, sposobnosti, socijalni status itd.),
VI-A.6	da prepozna prisustvo stereotipa i predrasuda u sebi i drugima i suprotstaviti se diskriminaciji
VI-A.7	da prepozna manifestaciju verbalnog i fizičkog nasilja u svojoj okolini, sagledati posljedice nasilja i suprotstaviti mu se,
VIII-A.1	da manifestuje znanje o različitim oblicima umjetničkog izražavanja iz svih oblasti kulture (književnosti, muzike, vizuelne umjetnosti, scenske umjetnosti, dekorativne umjetnosti, arhitekture, dizajna),
VIII-A.3	da izraze vlastite ideje, iskustva i osjećaje koristeći se umjetničkim ili drugim oblicima kreativnog izražavanja (individualnog ili kolektivnog)
VIII-A.4	da interpretira ideje, iskustva i emocije izražene u umjetničkim proizvodima koje su stvorili drugi koji pripadaju sopstvenoj ili drugim kulturama
VIII-A.5	da manifestuju poznavanje o sopstvenoj kulturi i različitim načinima njenog izražavanja kroz književnost i vizuelne umjetnosti, muzike i ples, građe i druge kulturne proizvode

<i>Učenik/učenica razumije i prihvata da:</i>	
IV-B.1	digitalna pismenost je neophodna za svakodnevni život - olakšava učenje, život i rad, doprinosi širenju komunikacije, kreativnosti i inovacijama, nudi razne mogućnosti za zabavu,
V-B.3	vlastita postignuća i blagostanje u velikoj mjeri zavise o radu koji osoba ulaže i rezultatima koje sami postižu,
V-B.4	svaki postupak koju poduzme ima posljedice za njega/nju i/ili njegovo/njezino okruženje
V-B.7	Inicijativa, upornost, ustrajnost i odgovornost važni su za izvršavanje zadataka, postizanje ciljeva i prevladavanje izazova u svakodnevnim situacijama
V-B.8	interakcija s drugima je dvosmjerna - kao što ima pravo zahtijeva i da i drugi budu zadovoljni vlastitim interesima i potrebama, tako je i odgovoran dati prostor drugima da zadovolje vlastite interese i potrebe
V-B.9	traženje povratnih informacija i prihvatanje konstruktivne kritike vodi do ličnog napretka na individualnom i socijalnom planu

REZULTATI UČENJA

Područje: SLUŠANJE I GOVOR Ukupno časova: 70	
Rezultati učenja: Učenik/učenica će biti sposoban/a da:	
<ol style="list-style-type: none"> vodi kratak razgovor s drugima; prepričava i pripovijeda kratke slušane tekstove, koristeći različite vrste rečenica; opisuje šta je vidio u datoj situaciji; koristi neverbalnu komunikaciju prevashodno situaciji. 	
Sadržaji (i pojmovi):	Standardi za ocjenjivanje:
<ul style="list-style-type: none"> Pozdravljanje, predstavljanje, obraćanje (dobro jutro, dobar dan, dobro veče, zbogom, zdravo, prijatno, ja sam ..., hvala, dobrodošli, izvinite, molim) Vođenje kratkog razgovora (razgovor, pitanje, odgovor, rečenica) 	<ul style="list-style-type: none"> Predstavlja sebe (ime, prezime, ono što želi/šta ne želi raditi) Započinje razgovor pozdravom i obraćanjem (formalnim i neformalnim) Koristi pristojne izraze na odgovarajući način u rečenici (hvala, dobrodošli, izvinite, molim) Postavlja pitanja s cjelovitim rečenicama

	<ul style="list-style-type: none"> • Odgovara na pitanja cjelovitim rečenicama • Učestvuje u razgovoru o temama koje ga zanimaju (škola, porodica, dom, prijatelji, slobodno vrijeme, igre)
<ul style="list-style-type: none"> • Izgovor glasova (glas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravilno izgovara specifične glasove u različitim mjestopoložajima u riječi • Pravilno izgovaranje glasova h, r, č, ć, dž, đ • Pravilno koristi skupove ije i je (ijekavski izgovor).
<ul style="list-style-type: none"> • Grupisanje riječi (riječ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijanje analitičkog načina posmatranja • Imenuje predmete, bića i biljke i grupira ih prema određenom svojstvu i označava općenitijim pojmovima • položaj nečeg ili nekog
<ul style="list-style-type: none"> • Slušanje kratkih i jednostavnih tekstova (priča, reklama, najava, kratki film/crtani film) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odgovara na pitanja u vezi slušanih sadržaja • Objašnjava sadržaj saslušanog teksta u jednoj ili dvije rečenice (rezimira) • Identifikuje nepoznate ili manje poznate riječi iz preslušanog teksta • Koristi novo naučene riječi u rečenicama koje sastavlja
<ul style="list-style-type: none"> • Pepričavanje, pripovijedanje i opisivanje (prepričava, pripovijeda, opisuje, upitne rečenice, potvrdne rečenice, odrične rečenice) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prepričava kratke i jednostavne tekstove koji se slušaju i čitaju na času • Priča kratku priču zasnovanu na nizu slika, fotografija i ilustracija • Priča sopstveno iskustvo • Koristi različite vrste rečenica prilikom prepričavanja i pripovedanja • Opisuje na osnovu posmatranja (osobe, predmeti, biljke i životinje iz školskog ili porodičnog okruženja kao i imaginarna/zamišljena bića)
<ul style="list-style-type: none"> • Verbalna komunikacija (tiho-glasno, brzo-sporo, umjeren tempo govora i visina glasa) • Neverbalna komunikacija (gestikulacije, izrazi lica, pokreti) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje brz i spor, tj. glasan i tih govor • Izgovara glasove precizno – prikladno prema normi • Primjenjuje odgovarajuću brzinu i jačinu zvuka kada govori u različitim situacijama • Prepoznaje značenja različitih gestikulacija, mimika i pokreta • Pravi razlike između prikladnih i neprikladnih gestikulacija i pokreta u izražavanju • Koristi gestikulacije i mimike lica kao dopunu i/ili zamjenu za verbalnu komunikaciju
<p>Primjeri aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastavnik organizuje igru za međusobno upoznavanje: učenici se predstavljaju, izgovarajući svoje ime i prezime, adresu i prebivalište. • Učenici stoje u krugu, jedan po jedan, izgovaraju svoje ime i izgovaraju po jednu rečenicu o tome šta mogu učiniti više od ostalih (npr. Mogu svezati pertle, preskakati konopac itd.). Nakon što se svi predstave na taj način, nastavlja se još jedan krug upoznavanja izgovaranjem imena i rečenice o onome što ne može, a želio bi (npr. Letjeti raketom, voziti kamion, mijesiti pitu itd.) 	

- Učenici igraju uloge u raznim situacijama (u učionici, autobusu, školskoj kuhinji, biblioteci, prodavnici), uvježbavajući pozdrav, zamolbu, izvinjenje i zahvaljivanje.
- Učenici u parovima razgovaraju o svojoj porodici pri čemu postavljaju i odgovaraju na pitanja u vezi broja članova porodice/zajednice, njihovom srodstvu i njihovim imenima.
- Učenici u parovima razgovaraju o svojim slobodnim aktivnostima u slobodnom vremenu.
- Nastavnik čita dijalog. Učenici imaju kartice s interpunkcijskim znakovima: tačku, upitnik, uzvičnik koje podižu prema rečenici koju slušaju.
- Iz „čarobne vrećice“ nastavnik crta ilustraciju, igračku ili drugi predmet čije ime počinje, završava ili sadrži određeni zvuk (npr. r, š, l, s), a učenici izgovaraju riječ ponavljajući je nekoliko puta. Tada nastavnik naglašava izgovor ključnog glasa u riječi, učenici ponavljaju samo glas nekoliko puta, a zatim i cijelu riječ. Ista stvar se ponavlja za više riječi.
- Učenici izgovaraju parove brzalice, ponavljajući ih naizmjenično dok ih ne nauče.
- Iz kompleta karti s ilustracijama pojedinačnog voća, životinja, igračaka, predmeta za ličnu higijenu i/ili školskog pribora, svaki učenik izvlači jednu karticu. Nakon pregleda izvučenih karata, učenici se grupiraju prema zajedničkim karakteristikama ilustracija, navode ilustracije koje čine grupu i objašnjavaju zašto su grupirani na takav način. Alternativa je da nakon izvlačenja kartice nastavnik imenuje kategorije jednu za drugom, a svi učenici s ilustracijom iz te kategorije ustanu i imenuju ono što imaju na „svojoj“ ilustraciji.
- Učenici u malim grupama dijele unaprijed izrađene kartice s emotikonima (bijes, radost, tuga, strah, ljubav), prepoznaju emocije, oponašaju izraze lica i razgovaraju o situacijama kada su se tako osjećali.
- Učenici pojedinačno gledaju slikovnice. Nastavnik im čita kratki odlomak iz slikovnice koju su odabrali za čitanje, učenici prepoznaju nepoznate ili manje poznate riječi, nastavnik objašnjava značenje tih riječi. Učenici sastavljaju rečenice s novo naučenim riječima u nove rečenice i izgovaraju ih.
- Nastavnik pušta kratki video isječak vremenske prognoze ili najave za dječiju emisiju. Učenici ponavljaju ono što su čuli oponašajući govor i odgovaraju na pitanja kako bi provjerili koliko dobro razumiju sadržaj.
- Nastavnik pušta kratki crtani film na bosanskom jeziku, a zatim traži od učenika da razgovaraju o sadržaju filma i po jednog učenika iz svake grupe da rezimiraju s jednom ili dvije rečenice koje su razumjeli iz crtića.
- Nastavnik čita kratak tekst, učenici ga slušaju, a zatim svojim riječima prenose sadržaj onoga što su čuli.
- Nastavnik čita dio po dio slikovnice i nakon svake stanke postavlja pitanja o pročitanoj sadržaju, na što učenici odgovaraju. Nakon čitanja cijele slikovnice, učenici prepričavaju ono čega su se sjetili (uz pitanja nastavnika).
- Učenici pričaju priču kroz niz slika.
- Učenici pričaju svoja zanimljiva iskustva.
- Učenici igraju igru „Lov na predmete“ traže skriveni predmet u učionici, a zatim opisuju predmet vlastitim riječima.
- Učenici pojedinačno odabiru predmet iz učionice, opisuju ga i navode njegovo mjesto, koristeći riječi: na, iza, ispod, u; lijevo, desno ...

<ul style="list-style-type: none"> • Nastavnik organizira šetnju i posmatranje u neposrednoj blizini sa određenim ciljem (npr. jesen, zima, u parku), nakon čega učenici opisuju ono što su vidjeli. • Nastavnik pušta snimljeni glas i tihi govor (ili sam čita kratak tekst, mijenjajući intenzitet glasa), a učenici prepoznaju da li je govorio brzo ili sporo, glasno ili tiho. • Učenici vježbaju pristojan i ljubazan govor s umjerenim tonom glasa (na primjer, u radnji) kroz simulacijske/simulirane igre. • Učenici, podijeljeni u grupe, prepoznaju različite gestikulacije/geste i izraze lica koji se koriste u svakodnevnim situacijama, a zatim razlikuju one koji vrijeđaju i one koji ukazuju na podršku. • Nastavnik zatvara mali prostor stolicama i kaže: „Zamislite da sam iza stakla koje ne probija zvuk. Želiš mi reći da ovdje nešto miriše ali ne čujem te. „Kako mogu saznati šta mi želite reći?“ Djeca prvo kažu na koji način, a zatim pokažu adekvatno kretanje, umjesto da koriste riječ. 	
<p>Područje: POČETNO ČITANJE I PISANJE Ukupno časova: 50</p>	
<p>Rezultati učenja Učenik/učenica će biti sposoban/a da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. čita riječi, rečenice i kratke tekstove s razumijevanjem; 2. piše slova, riječi i kratke rečenice; 3. Usvajanje štampanih slova latiničnog pisma: razlikovanje grafičke strukture pojedinih slova, mogućnost pisanja i pravilnog povezivanja slova u strukture riječi. 	
<p>Sadržaj (i pojmovi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Početno čitanje - 1 (glas, slovo, riječ) 	<p>Standardi za ocjenivanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje (čita) riječi prema datoj ilustraciji • Prepoznaje novo slovo u sastavu riječi/rečenici • Prepoznaje simbole zvukova i povezuje ih riječima (pojam slova) • Prepoznaje novo slovo • Povezuje pismo s glasom
<ul style="list-style-type: none"> • Početno pisanje (štampana slova, mala slova, velika slova, abeceda; tačka, upitnik, uskličnik) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje redove koji predstavljaju elemente slova • Piše štampana slova (mala i velika slova) • Zahtjevi pravilnog pisanja (higijenski i tehnički zahtjevi) • Koordinacija pokreta, cjelovito pisanje slova i riječi • Povezivanje slova, oblik i položaj slova

	<ul style="list-style-type: none"> • Piše jednostavne riječi • Piše kratke rečenice, koristeći velika slova i interpunkcije (tačka, uzvičnik i upitnik)
<ul style="list-style-type: none"> • Početno čitanje - 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Čita riječi, rečenice, tekstove napisane naučenim slovima • Odgovara na jednostavna pitanja u vezi s pročitanim tekstom • Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu
<p>Primjeri aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenici u grupama slažu kartice na kojima su napisane različite riječi (jedna riječ na jednoj kartici). • Učenici igraju igru u kojoj su grupirani, na primjer, po prvom slovu svog imena, po prvom slovu prezimena, omiljenoj hrani, imenu svoje omiljene životinje itd. i označite grupu karticom na kojoj je napisano to slovo. • Učenici pomoću plastelina i / ili elastičnih štapića („zmijske“) izrađuju slova sadržana u njihovom imenu i „pišu“ ime. • Učenici u slobodan prostor pišu redove koji sadrže elemente slova. • Učenici upisuju redove i slova u svesku. • Učenici koriste tablet/kompjuter za pisanje slova. • Učenici povezuju riječi s ilustracijama predmeta, životinje, biljke, povezujući riječ sa slikom. • Nakon demonstracije od strane nastavnika, učenici (u malim grupama) sastavljaju riječi sa kartama/kockicama na kojima su napisana naučena slova. Svaki učenik sastavljene riječi samostalno zapisuje u svesci. • Učenici prepisuju rečenice s nastavnog lista ili table sastavljene od riječi od naučenih slova. • Nastavnik diktira kratke rečenice sastavljene od riječi iz naučenih slova. • Učenici rješavaju ukrštenicu u kojoj se zahtjevi daju na ilustracijama, a dovršavaju se pisanjem jednostavnih riječi. • Učenici „čitaju“ (prepoznavanjem) ambalaži različitih proizvoda (za mlijeko, vodu, čokoladu, naljepnice s ličnim imenima itd.) reklamne natpise, njihova imena i riječi s kojima se često susreću u svakodnevnom životu. • Učenik imenuje tržišne proizvode, grupira imenovane proizvode (npr. voće i povrće) i piše listu za kupovinu. • Učenici koriste kartice sa tačkom, upitnikom i uzvičnikom kako bi naznačili koju im rečenicu nastavnik čita. Iste rečenice nastavnik diktira da se upišu u sveske, koristeći odgovarajuće interpunkcijske znakove. • Učenici samostalno čitaju kratki tekst i odgovaraju na pitanja o njemu. • Učenici čitaju kratki tekst i samostalno postavljaju pitanja o njemu. 	

Područje: KNJIŽEVNOST, IZRAŽAVANJE I STVARANJE Ukupno časova:50	
Rezultat učenja: Učenik/ učenica će biti sposoban/a da: 1. prepoznaje i razlikuje tekst (od drugih): narodna priča, kratka pripovijetka, basna, dramski tekst 2. čita kratak književni tekst s razumijevanjem; 3. obrađuje kratak književni tekst kroz likove, redosljed događaja, mjesto i vrijeme događaja; 4. kreira kraj priče ili priče nakon datog događaja. 5. preporučava svojim riječima kraći književni tekst koji je čuo i/ili pročitao.	
Sadržaj (i uslovi):	Standardi za ocjenjivanje:
<ul style="list-style-type: none"> Književni tekst/djelo (narodna bajka, kratka priča, basna, bajka, dramski tekst) 	<ul style="list-style-type: none"> Identifikuje narodnu priču, kratku priču, basnu, bajku, dramski tekst i pjesmu nakon slušanja Preporučava sadržaj slušanog kratkog literarnog teksta uz pomoć pitanja Svojim riječima preporučava sadržaj pročitanoog kratkog literarnog teksta Prepoznaje i razlikuje izdvaja riječi koje se rimuju u stihu Reprodukuje pjesme
<ul style="list-style-type: none"> Slijed događaja u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Prepoznaje početak, središnji i kraj dijela slušanog literarnog teksta Preporučava kratak književni tekst, poštujući redosljed događaja Opisuje događaj nakon datih ilustracija. Smišlja kraj nedovršenog teksta Smišlja novi kraj za pročitani književni tekst
<ul style="list-style-type: none"> Lik, vrijeme, mjesto u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Određuje mjesto i vrijeme događaja u literarnom tekstu Identifikuje likove u književnom tekstu Opisuje situacije iz svakodnevnog života koje odgovaraju postupcima likova u književnom tekstu

Primjeri aktivnosti:

- Nastavnik čita primjer priče, pripovijetke, basne, bajke i pjesme i objašnjava razliku između njih. Učenici zatim slušaju kratke književne tekstove iz narodne i umjetničke književnosti za djecu (kroz čitanje nastavnika ili audio/video snimanje), a zatim u malim grupama razgovaraju o tome jesu li čuli priču, kratku priču, basnu, bajku ili pjesmu.
- Nastavnik pušta video zapis narodne priče (pazeći da ne bude nasilan i bez rodničkih i/ili etničkih stereotipa). Učenici gledaju i razgovaraju o sadržaju priče. Učenici prepoznaju likove, opisuju događaje redoslijedom događaja i određuju vrijeme i mjesto događaja.
- Nastavnik čita bajku, učenici pažljivo slušaju, a zatim ih dijele u grupe kako bi razgovarali o sadržaju - opisuju likove i događaje (koji su izmišljeni, a koji su stvarni).
- Nastavnik čita priču, a učenici odgovaranjem na pitanja određuju početak, sredinu i kraj teksta. Zatim ga prepričavaju, prateći redoslijed događaja.
- Nastavnik prvo pročita tekst basne, a zatim prepričava sadržaj. Na kraju, učenici dramatizuju basnu.
- Nastavnik čita kratku predstavu u jednom činu. Svaki učenik crta scenu iz jednočinke koja ilustrira dijalog između dva lika (na primjer, u oblacima kao u stripu).
- Nastavnik čita kratak književni tekst, a učenici slušaju zatvorenih očiju zamišljajući svoje likove. Zatim ih opisuju riječima i crtaju.
- Nastavnik čita kratak književni tekst, a zatim razgovara sa učenicima o vremenu kada se događaj održava. Učenici prepoznaju riječi koje označavaju vrijeme (bilo koje noći, dana, mjeseca maja).
- Nastavnik izrazno čita pjesmicu s rimama. Nakon razgovora o njegovom sadržaju, ponavljaju ga nekoliko puta dio po dio (nastavnik zajedno sa učenicima), kako bi ga učenici zapamtili i reproducirali u cjelini.
- Učenici stvaraju rime po analogiji slušane pjesme na času.
- Učenici gledaju slike bilborda/plakata za koncert, a zatim u parovima razgovaraju o informacijama koje primjete na njemu.
- Učenici uz pomoć naučenih slova, brojeva i crteža pozivaju na nekakav događaj
- Nastavnik čita tri rečenice kao početak opisa događaja. Učenici dopunjuju opis događaja svojim riječima.
- Nastavnik čita kratku priču, bez kraja. Svaki učenik ima kraj priče.
- Učenici rade u parovima, raspoređuju događaje u kratku priču na osnovu niz slika, a zatim izgovaraju po jednu rečenicu za svaku od njih, opisujući prikazani događaj

Područje: MEDIJUMSKA PISMENOST I MEDIJUMSKA KULTURA Ukupno časova:10	
Rezultati učenja: Učenik/učenica će biti sposoban/a da: <ol style="list-style-type: none"> 1. odvaja informacije iz različitih vrsta medija uz pomoć nastavnika; 2. razumije sadržaj gledane pozorišne predstave za djecu i/ili lutkarske predstave 	
Sadržine(i pojmovi):	Standardi za ocijenjivanje
<ul style="list-style-type: none"> • Informacije iz različitih medija (animirani filmovi, dječije televizijske i radio emisije, dječiji časopisi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Izdvaja informacije iz slušanog teksta u datim smjerovima (tekst iz radio emisije, televizijske/radio reklame, animiranog filma) • Izdvaja informacije iz pisanog teksta u određenim smjerovima (iz brošure, reklama u novinama/bilbordima, dječijeg časopisa, teksta preuzetog s Interneta)
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturni događaji (pozorišna predstava za djecu, lutkarska predstava) 	<ul style="list-style-type: none"> • Govori sadržaj predstave na postavljena pitanja
Primjeri aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Učenici slušaju tekst iz radio emisije (ili iz televizijske / radio reklame, animiranog filma) i izvlače jednu ili više informacija o unaprijed postavljenim pitanjima od učitelja (npr. Kada se dogodilo nešto određeno, bilo kada itd.) • Učenici gledaju edukativnu emisiju za djecu (s televizije ili Interneta) i u grupama razgovaraju o onome što su naučili iz emisije. Zatim predstavljaju drugima. • Učenici gledaju plakat za dječiji festival, plakat za izložbu dječijih crteža, bilborde, ulaznice za predstavu/i zatim razgovaraju o informacijama koje primete na njemu. • Učenici izražavaju svoje iskustvo nakon gledanja pozorišne i/ili lutkarske predstave crtanjem, slikanjem, pjevanjem, govorom, uz pomoć pokreta itd. • Učenici gledaju pozorišnu i/ili lutkarsku predstavu, a zatim igrajući uloge predstavljaju dio koji im se najviše svidio. 	

INKLUZIVNOST, RODOVA RAVNOPRAVNOST/SENZITIVNOST, INTERKULTURALNOST I MEĐUPREDMETNA INTEGRACIJA

Nastavnik obezbjeđuje inkluziju uključivanjem svih učenika u sve aktivnosti za vrijeme časa. Na taj način omogućava svakom djetetu kognitivno i emocionalno angažovanje upotrebom odgovarajućih pristupa (individualizacija, diferencijacija, timski rad, podrška školskih kolega). Pri radu s učenicima sa smetnjama, primjenjuje se individualni obrazovni plan (s prilagođenim ishodima učenja i standardima ocjenjivanja) i, kad god je to moguće, koristite dodatnu podršku drugih (lični i obrazovni asistenti, obrazovni medijatori, dobrovoljni tutori i profesionalci resursnih centara). Redovno nadgledati sve učenike, posebno one iz osjetljivih grupa, kako bi mogli blagovremeno prepoznati poteškoće u učenju, podstaći ih i podržati u postizanju ishoda učenja.

Tokom realizacije aktivnosti, nastavnik se jednako ponaša i prema dječacima i djevojčicama, vodeći računa da im ne dodijeli rodno stereotipne uloge. Prilikom formiranja radnih grupa, nastoji se osigurati rodova ravnoteža. Pri odabiru dodatnih materijala u nastavi, koristite ilustracije i primjere koji su rodovo i etnički/kulturološki osjetljivi i potiču rodovu ravnopravnost, odnosno promoviraju interkulturalizam.

Kad god je to moguće, nastavnik koristi integraciju tema/sadržaja/konceptata u planiranju i realizaciji nastave. Integracija omogućava studentima da uključe perspektive drugih predmeta u ono što izučavaju u ovom predmetu i da povežu znanje iz različitih područja u jednu cjelinu.

VREDNOVANJE POSTIGNUĆA UČENIKA

Praćenje i vrednovanje postignuća učenika

Da bi omogućili učenicima da ispune očekivane standarde ocjenjivanja, nastavnik kontinuirano nadgleda aktivnosti učenika tokom poučavanja i učenja i prikuplja informacije o napretku svakog učenika. Za učešće u aktivnostima učenici dobijaju povratne informacije koje ukazuju na nivo uspješnosti u realizaciji aktivnosti/zadatka i daju upute za poboljšanje (formativno ocjenjivanje). U tu svrhu nastavnik prati i ocjenjuje:

- izrade učenika (radovi, izjave itd.);
- usmeno odgovaranje na pitanja nastavnika ili od saučenika;
- odgovori dati na nastavnim listovima;
- praktična izvedba (čitanje i pisanje)
- odgovore na časove pri proučavanju;
- domaći zadatak;
- odgovori na kvizove (kratke testove) koji su dio nastave;

Sumativna ocjena vrši se na osnovu ukupnih podataka dobijenih praćenjem postignuća učenika i formativnog ocjenjivanja, koristeći različite tehnike formativnog ocjenjivanja, gdje nastavnik utvrđuje (opisuje) razvojni status svakog učenika pojedinačno, u okviru svakog programskog područja.

Početak implementacije nastavnog programa	školske 2021/2022 godine
Institucija/nosioc programa	Biro za razvoj obrazovanja Биро за развој на образованието
<p>U skladu sa članom 30. stav 3. Zakona o osnovnom obrazovanju ("Službeni list Republike Sjeverne Makedonije" br. 161/19 i 229/20), ministar/ka obrazovanja i nauke usvojio/la je program za <i>Bosanski jezik</i> za I razred.</p> <p>Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Босански јазик</i> за I одделение.</p>	<p>бр. 12-6200/11 9.4.2021 година</p> <p>Министерка за образование и наука, Мила Царовска, с.р.</p>